

have en positiv indflydelse på et byområdes udvikling. Imidlertid kan økonomisk vækst i et byområde skabe stagnation eller tilbagegang andre steder. Disse byområder er kendetegnet ved, at det private erhvervsliv »holder sig væk«, og at byområderne derfor i høj grad lider af mangel på lokale beskæftigelsesmuligheder, erhverv, handel, kulturtilbud osv.

Tendensen til erhvervsudflytninger fra de centrale byområder har betydet, at stadig flere af landets virksomheder er blevet samlet i særlige områder. Denne udvikling skal ses i sammenhæng med den hidtidige erhvervsstruktur og har ofte været begrundet i miljø- og trafikmæssige hensyn i forhold til boligområderne. Tendensen til udflytning fra de centrale byområder har også vist sig på detailhandelsområdet med etablering af storcentre i byernes udkant.

Denne udvikling har i nogle byer og byområder betydet en stærk opsplitning af byens funktioner og øget transporten. En anden konsekvens er, at der især i mange større byers centrale områder findes en lang række ældre erhvervsområder, f.eks. havneområder, som har mistet deres attraktion for nye virksomheder, og som derfor bør fornyes.

Miljøproblemer

En meget stor del af det samlede ressource- og energiforbrug sker i byerne, og mange miljøkonflikter f.eks. med hensyn til luftforurening, støj og affald koncentrerer her.

Det er imidlertid overordnet set mere ressourcebesparende at samle boliger og arbejdspladser i tætte bystrukturer end at sprede dem i landskabet. De kommende års store udfordring for byerne bliver derfor at udvikle og omdanne byerne, så de bidrager mest muligt til en bæredygtig udvikling.

Det forudsætter en indsats på mange fronter, hvor der dels økonomiseres med arealforbruget til byformål, dels investeres i byøkologi og andre tiltag, der kan begrænse byernes energi- og ressourceforbrug. Der er behov for at styrke den kollektive trafik og forbedre lokalisering af byens mange funktioner - arbejdspladser, butikker, boligområder osv.

Manglende lokalt engagement

En aktiv og forpligtende borgerinddragelse er afgørende for en lokal forankring og bæredygtig byudvikling. På lokalt niveau - og især i belastede byområder - har der gennem en årrække været tendenser til manglende engagement og

medansvar for byområdets udvikling. Dette rejser spørgsmålet, om de eksisterende organisations- og demokratiformer udnyttes godt nok - eller er tilstrækkelige - til at give borgerne reel indflydelse på de lokale forhold, der påvirker deres livsvilkår.

DE BYPOLITISKE MÅL

Regeringens overordnede bypolitiske målsætninger:

- at understøtte en udvikling, der sætter velfærden, levevilkårene og livskvaliteten i byerne i centrum
- at bryde onde cirkler og rette op på fortidens fejltagelser i belastede byområder, samtidig med at der gøres en målrettet indsats i forhold til de generelle udfordringer i byerne
- at fremme en bæredygtig vækst i byerne - erhvervsmæssigt, miljømæssigt, kulturelt og socialt
- at fremme udviklingen af mere integrerede bysamfund, hvor private og offentlige initiativer spiller sammen, og hvor hvert byområde rummer muligheder for en bred del af befolkningen, så de enkelte byområder så vidt muligt kan opfylde borgernes behov hele livet igennem
- at skabe de bedste betingelser for et konstruktivt samspil mellem de mange sammenhængende aktiviteter, der gør byen til et godt sted at bo, arbejde og leve.

Regeringen har gennem de seneste år skabt gode resultater med initiativer, der har haft disse målsætninger. De væsentligste initiativer er Byudvalgets indsats, den helhedsorienterede byfornyelse, kvarterløftprojekterne og den langsigtede byplanmæssige indsats. Mange af disse erfaringer vil naturligt kunne inddrages i løsning af de meget store sammenhængende bypolitiske opgaver, vi står overfor på landsplan - opgaver, der kræver større investeringer, end der er økonomisk mulighed for i dag.

De følgende beskrivelser af delmålsætninger bygger på disse gode erfaringer, men skal ses i lyset af bypolitikens eksisterende økonomiske rammer.

Gode spiraler i belastede byområder

Det er et centralt mål for regeringen at vende de negative udviklingsspiraler i de mindre attraktive byområder og fastholde en positiv udvikling i de velfungerende byområder. Regeringen vil ikke acceptere, at velfærden og udviklingsmu-